

# A munkabéren túl

Nincs új a nap alatt, az egyiptomi fogság idején a fáraó nehezítette meg az elhurcolt zsidók életét: nem adott szalmát a téglakészítéshez. Napjaink menő vállalkozója példáját követi, amikor a munkához szükséges alapvető eszközöket és körülményeket nem biztosítja. Cége elavult gépkocsi- és számítógépparkját nem újítja, nem tart lépést a kor technológiájával, a megígért béremelést az épp aktuális gazdasági helyzetre hivatkozva elodázza, olykor csak azért, hogy éreztesse alkalmazottai-  
val, ő ezt megteheti. Számára a munka értéktelen. Hajcsárkodik, a munkát nem becsüli, és a nyereségnél is fontosabb számára a saját ügyességét, rátermettségét, életrevalóságát hangsúlyozni, bizonyítani.

Ilyen körülmények közt az alkalmazottak java része kiszolgáltatottnak, megalázottnak érzi magát, a munka teherre, nyüggé válik, a bér alamizsnává. Csaknem egy évszázad telt el, amióta József Attila így kiáltott fel:

*„adjátok meg a munka örömét,  
adjátok kedvet, nekem nem elég  
a munkabér, a munkaerő ára!”*

Akit megfosztanak a munka örömétől, az igyekszik kibújni a feladatok alól, piszmogni, mímelni a munkát, ellazsálni a napot. Több energiát fordít arra, hogy mentesüljön a feladatok alól, mint amennyivel azok elvégezhetők lennének. Abban a hitben él, hogy ha kevesebbet nyújt, azáltal többé válik. Saját mércéjével mérve igazolja magát: ennyi pénzért ennyi munka jár. Menekülne betegszabadságba, munkaképtelenségbe, csak ne kelljen újra meg újra azt tapasztalnia, hogy a termék eladhatósága és a nyereség fontosabbá vált a munkánál, a munka pedig fontosabb az embernél.

Istennél más az értékrend: számára az ember a legfontosabb. Mindent őérte teremtett, és feladatot is adott neki: munkálja és hajtsa uralma alá a földet. A negyedik parancsolatot úgy

emlegetjük, mint amely az ünnepnap megszenteléséről szól, holott a munkavégzés parancsát is egyértelműen magába foglalja: hat napon át munkálkodjál! Amikor arra gondolok, hogy a munka Istentől kapott megbízatás, derűsebben, alázatosabban állok hozzá az előttem álló feladathoz. Szóba se jöhet, hogy ahhoz túlképzett lennék, vagy hogy megalázó, lealacsonyító lenne. A mosogató vagy csatornatisztító munkája is szükséges, fontos és nélkülözhetetlen, és ő maga is annak tartja, ha úgy tekint rá, hogy Istentől kapott arra megbízatást. Abból, hogy miként végezzük a feladatunkat, az is nyilvánvalóvá válik, hogy hogyan követjük és szeretjük Istent. Aki a saját munkáját lekicsinyli, megalázóan tartja, vagy épp ellenkezőleg, túlságosan megterhelőnek érzi, annak felül kell vizsgálnia Istennel való kapcsolatát.

A munka által az ember önmagát és az őt körülvevő valóságot kizárva belemerülhet egy feladatba. Ilyenkor másodlagos kérdés a remélt haszon.

Az önzetlen cselekvés, a problémamegoldás, a hasznos tevékenység érzete és tudata okozza a jól végzett munka örömét. Aki nem tud elvonatkoztatni a körülményektől, a felhalmozódott sérelmekről, annak a munka csak nyűg, megélhetési kényszer, átok, holott Isten a bűneset következtében nem a munkát, hanem a földet átkozta meg, amelynek megművelése azóta fáradságos munkát igényel. A fárasztó munka azonban tartalmassá teszi az ember életét, elégtételt és sikerélményt adhat. A földművesektől tanult alázattal valom, hogy bármennyire is jól végeznénk a ránk bízott feladatokat, Isten az, aki adja a növekedést.

Imádkozzál és dolgozzál – hirdették a bencés szerzetesek, de a korábban idézett huszadik századi költő is ránk hagyott egy megszívlelendő gondolatot: *„bár a munkádon más keres – dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes”*.

• BUSTYA SÁNDOR

Bárdosi Németh János

## Munkadal

Őseim nem a dalt tették munkává,  
a munka vált dallá, ha esteledett,  
lerántva magukról gondot, robotot,  
míg tányérjukra a Hold vetett árnyat  
társalogtak a távol csillagokkal  
és apadt a bú, a ráncos, zord való,  
aztán tücskök zengtek a kert végiben  
és dallá vált a végtelen világ,  
így éltek ők és így hagyták a dalt rám  
és a munkát én így keverem dallá,  
a dalt meg a munka lelkévé szövöm.